

Europaudvalget EU-konsulent

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere
Dato: 17. oktober 2007

En ny loannina-afgørelse

Man har på det seneste i de europæiske medier kunne læse, at ét af de punkter, som Polen har lagt vægt på i forhandlingerne om nye stemmeregler i Ministerrådet i den nye reformtraktat, er at få skrevet en såkaldt "loannina-afgørelse" ind i traktatteksten.

Men hvad er denne loannina-afgørelse for en størrelse?
Og hvad er status egentligt for drøftelserne om dette spørgsmål i det udkast til reformtraktat, som det portugisiske EU-formandskab offentliggjorde den 5. oktober 2007?

Først lidt om den oprindelige loannina-afgørelse, som blev til i en tid, hvor der kun var 12 medlemsstater i de europæiske fællesskaber, men hvor tre nye mindre lande var på vej ind.

loannina-afgørelsen

loannina-afgørelsen blev vedtaget i 1994 af de daværende 12 EU-landes udenrigsministre på et uformelt møde i den græske by *loannina* kort før EU's udvidelse med Sverige, Østrig og Finland¹. Heraf afgørelsens navn.

Aftalen blev til i forbindelse med tiltrædelsesforhandlingerne, da navnlig Storbritannien og Spanien frygtede, at optagelsen af de tre nye mindre medlemsstater ville forrykke den samlede balance mellem store og små lande til fordel for de små, hvis man blot ekstrapolerede landenes eksisterende stemmевægte. Ikke mindst ville det reducere den befolkningsmængde, som stod bag et kvalificeret flertal, argumenterede de to lande.

¹ loannina-afgørelsen blev truffet af rådet den 29. marts 1994 er optrykt i EFT C 105 s. af 13. april 1994, og siden ændret i en rådsafgørelse af 1. januar 1995 optrykt i EFT C1, s. 1.

I den engelsksprogede presse talte man om risikoen for, at samarbejdet kunne udvikle sig til en slags "tyranny of the tinies".

Efter hårde forhandlinger enedes parterne dog om en aftale, som fastslog, at selvom kravet for at blokere i Rådet, ifølge traktaten, var 26 stemmer, skulle Rådet fortsætte forhandlingerne, hvis lande repræsenterende mellem 23 og 25 stemmer var imod et forslag.

Rådet skulle så gøre sit yderste for at finde en tilfredsstillende løsning inden for en rimelig frist, der ville kunne vedtages med mindst 65 stemmer - i stedet for de 62, som var traktatens krav for at opnå et kvalificeret flertal².

Tabel 1: Stemmevægte i Rådet i EU-15 - pr. 1. januar 1995.

Medlemsstat	Stemmevægt
Tyskland	10
Frankrig	10
Storbritannien	10
Italien	10
Spanien	8
Holland	5
Grækenland	5
Portugal	5
Belgien	5
Sverige	4
Østrig	4
Danmark	3
Finland	3
Irland	3
Luxembourg	2
I alt	87
<i>Kvalificeret flertal</i>	62
<i>Blokerende mindretal</i>	26

Ioannina i reformtraktaten

Som nævnt har der også i forbindelse med forhandlingerne om reformtraktaten været drøftelser om indførelsen af en Ioannina-lignende mekanisme i forbindelse med indførelsen af det nye dobbelt kvalificerede flertal i Rådet. Navnlig Polen har insisteret på dette som kompensation for, hvad de ser som

² I afgørelsen blev det dog også fastslået, at det skulle ske under overholdelse af reglerne i Rådets forretningsorden, hvilket indebærer, at et simpelt flertal af medlemsstaterne altid kan bede om at Rådet skrider til afstemning

tabt indflydelse i forbindelse med indførelsen af det nye dobbelt kvalificerede flertal i Rådet.

Det dobbelt kvalificerede flertal i Rådet

Det nye dobbelte kvalificerede flertal forudsætter følgende kriterier opfyldt før det kan siges at være i hus¹:

- støtte fra 55 pct. af medlemsstaterne (dette svarer til 15 lande med 27 medlemsstater),
- støtte fra medlemsstater repræsenterende 65 pct. af EU's samlede befolkning.

Endelig skal der være mindst 4 medlemsstater for at udgøre et blokerende mindretal.

Faktisk var der allerede enighed mellem EU-landene i forbindelse med forfatningstraktaten om vedtagelsen af en sådan ny "Ioannina-mekanisme" for at imødekomme Polens ønsker³.

I udkastet til reformtraktat har EU-landene fastholdt forfatningstraktatens forslag til "Ioannina-mekanisme" uændret. Mekanismen forudses indført samtidig med, at det nye dobbelt kvalificerede flertal i Rådet træder i kraft, hvilket sker den 1. november 2014⁴.

Konkret indebærer den nye "Ioannina-mekanisme", at Rådet skal fortsætte forhandlingerne om et forslag, hvis medlemsstater repræsenterende 75 pct. af den befolkningsmængde eller 75 pct. af det antal medlemsstater, der kræves for at udgøre et blokerende mindretal, modsætter sig vedtagelsen af dette⁵. Rådet skal derefter inden for en rimelig tidsfrist gøre sit yderste for at finde en tilfredsstillende løsning⁶.

Fra 1. april 2017, hvor man overgår fuldt ud til det nye dobbelte kvalificerede flertal, sænkes begge disse tærskler for, hvornår man kan bede Rådet om fortsætte sine drøftelser, fra 75 pct. af det blokerende mindretal til 55 pct.

³ Se erklæring nr. 5 til forfatningstraktaten.

⁴ I perioden frem til de nye stemmeregler træder i kraft, vil de eksisterende regler i TEF artikel 205, stk. 2 for kvalificerede flertal blive anvendt.

⁵ Se erklæring nr. 4 *ad artikel 9 C, stk. 4 i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 205, stk. 2 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde*. Afgørelsen gengives i denne erklæring og forudses vedtaget inden for seks måneder efter traktatens ikrafttræden.

⁶ Skulle det ikke lykkes at finde frem til en løsning, som kan tilfredsstille dette mindretal, kan et simpelt flertal af medlemsstaterne, ifølge Rådets forretningsordens artikel 11, stk. 1, dog altid bede formandskabet om at skride til afstemning i Rådet og på den måde tvinge en afgørelse igennem.

Reformtraktatens Ioannina-mekanisme forudses vedtaget ved en rådsafgørelse senest 6 måneder efter traktatens ikrafttræden.

Polen er dog ikke tilfreds med denne løsning. Man ønsker i stedet mekanismen skrevet direkte ind i selve reformtraktatteksten, og altså ikke blot vedtaget i form af en retsakt⁷.

En sådan traktatfæstelse har der dog hidtil ikke vist sig tilslutning til blandt medlemsstaterne.

Tabel 2: Stemmevægte i Rådet i EU-27 - pr. 1. november 2014 baseret på befolkningstal fastsat af Rådet pr. 1. januar 2007⁸.

Medlemsstat	Befolkningstal	Befolkningstal i pct.
Tyskland	82.438.000	16,73 pct.
Frankrig	62.886.200	12,76 pct.
Storbritannien	60.421.900	12,26
Italien	58.751.700	11,92
Spanien	43.758.300	8,88
Polen	38.157.100	7,74
Rumænien	21.610.200	4,38
Holland	16.334.200	3,31
Grækenland	11.125.200	2,26
Portugal	10.569.600	2,14
Belgien	10.511.400	2,13
Tjekkiet	10.251.100	2,08
Ungarn	10.076.600	2,04
Sverige	9.047.800	1,84
Østrig	8.265.900	1,68
Bulgarien	7.718.800	1,57
Danmark	5.427.500	1,10
Slovakiet	5.389.200	1,09
Finland	5.255.600	1,06
Irland	4.209.000	0,85
Litauen	3.403.300	0,69
Letland	2.294.600	0,47
Slovenien	2.003.400	0,41
Estland	1.344.700	0,27
Cypern	766.400	0,16

⁷ Som det er forudsikket i erklæring nr. 4 ad artikel 9 C, stk. 4 i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 205, stk. 2 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

⁸ Se rådsafgørelse 2007/4/EF af 4. januar 2007.

Medlemsstat	Befolkningstal	Befolkningstal i pct.
Luxembourg	459.500	0,09
Malta	404.300	0,08
I alt	492.881.200	100 pct.
<i>Tærskel for kvalifi- ceret flertal</i>	<i>320.372.780</i>	<i>65 pct.</i>
<i>Blokerende mindre- tal</i>	<i>172.508.420</i>	<i>35 pct.</i>
<i>75 pct. af blokeren- de mindretal</i>	<i>129.381.315</i>	<i>26,25 pct.</i>
<i>55 pct. af blokeren- de mindretal</i>	<i>94.879.631</i>	<i>19,25 pct.</i>

Med venlig hilsen

Morten Knudsen,
(Tlf. 3695)